

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. IV. De Subjecto Ordinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ARTICULUS IV.

De subiecto Ordinum.

- I. Diaconissa, & Presbytera non erant olim capaces Ordinum.
- II. Num peccet mortaliter, qui sine prævia Confirmatione Ordines suscipit?
- III. De Ætate in singulis Ordinibus requisita.
- IV. Qui ordinatur animo effugiendi forum seculare, & exemptionem a tributis, probabilius solum venialiter peccat.
- V. De scientia requisita in Ordinando, ac de examine prævio; præsertim relate ad Regulares.
- VI. De iis, quæ spectant ad titulum requisitum, sive Patrimonii, sive Beneficii, sive Paupertatis.
- VII. Num Patrimonium sic donatum sit deinde in foro Conscientiæ retrodonandum?

I. Certum est, solos homines baptizatos esse Ordinis capaces; jure tamen Ecclesiastico excluduntur bigami, homicidæ, cæci, muti, & omnes irregulares. Ut licite suscipiatur, requiritur in suscipiente ætas præscripta, titulus, examen, literæ dimissoria, quod per suos gradus ad Ordines ascendat, interstitia, tempus, locus, status gratiæ, & alia hujusmodi, de quibus egimus articulo antecedenti.

Dices, in cap. Diaconissa 27. quæst. 1., & cap. cum mulieres dist. 32. fit mentio Presbyterarum, & Diaconissarum, quæ non poterant ordinari ante quadragesimum annum; ergo etiam mulieres sunt capaces Ordinum. Respondet tamen Fill. apud Trull. disp. 11., illas nullo fuisse Ordine insignitas, sed vel fuisse uxores Presbyteri, aut Diaconi, vel habuisse curam aliquarum rerum

Pars V.

Ecclesiæ. Presbytera autem erat femina senior, quia *Presbyter* græce idem valet, ac latine *Senior*. Diaconissa vero erat Abbatisa, quæ per quandam benedictionem recipiebat potestatem legendi Euangelium cum homilia in matutino, sicut faciunt Diaconi.

II. Quæritur nunc primo; An peccet mortaliter, qui non confirmatus Ordines suscipit?

Respondeo, Tolet. docere apud Dian. part. 2. tract. 6. resol. 4., & part. 3. tract. 4. resol. 24., quod peccet mortaliter, & fiat irregularis. At Sot., Con., Trull., & alii apud Croix num. 2223., quod solum peccet venialiter; quia Trident. sess. 22. cap. 7. non utitur verbis adeo strictis, quæ obligationem gravem significant; quamvis consilium det Episcopis, ut non confirmatos non promoveant.

III. Quæritur secundo; quænam sit Ætas in ordinando requisita?

Respondeo, pro prima tonsura, & tribus Ordinibus minoribus requiri septennium completum, ex cap. *De iis dist. 18.* Pro acolythatu duodecim annos completos. Communiter tamen non initiantur Minoribus ante decimum quartum annum, ut notat Trull. Pro Subdiaconatu Trident. sess. 23. cap. 11. requirit vigesimum secundum, pro Diaconatu vigesimum tertium, pro Sacerdotio vigesimum quintum. Pro Episcopatu requiritur trigessimus ex cap. *Cum in cunctis de Elect.* Ad Beneficium simplex requiritur ex Trident. sess. 21. cap. 6. annus decimus quartus; ad Curatum, ad Dignitatem, vel Abbatiam vigesimus quintus: satis autem est, hos annos attigisse. Quamvis Barbof. cum Riccio, & Molfes. apud Trull. putet, non esse computandum diem bisextilem præsentis anni pro legitima ætate, quia solum quarta pars talis diei pertinet ad complementum anni præsentis; contraria tamen opinio Bonac. est probabilior,

P & ju-

& juxta usum Ecclesiæ; quia eo anno, quo accidit dies bisextilis, habetur complementum quatuor annorum præcedentium. Illud probabile putat Dian. part. 2. tract. 16. resol. 27. & part. 5. tract. 5. resol. 17. ex Sanch., quod si ultimus dies ætatis sit inceptus, possit quis ordinari, etiam ante aliquot horas, quia in favorabilibus dies inceptus habetur pro completo, leg. *Qua ætate ff. de testam.* Quod tamen ipse non admitto; quia cum requiratur in jure ætas, verbi gratia, viginti quinque annorum pro Sacerdotio, satis quidem est vigesimum quintum attingisse, sed non videtur satis attingisse diem, quo post aliquot horas attingendus est annus vigesimus quintus.

IV. Quæritur tertio; Quinam animus requiratur in ordinando?

Respondeo, ex Trident. sess. 23. cap. 4., requiri in initiandis, quod Confirmationem susceperint, & quod de iis probabilis conjectura sit, quod hoc vitæ genus elegerint ad Deo inferendum, non sæcularis iudicii fugiendi fraude; Unde ex Barbof., & Ledesm. peccat mortaliter, qui coronam, vel Ordines minores accipit ad fugiendum iudicium sæculare, & ut gaudeat exemptione a tributis. Dian. tamen part. 2. tract. 16. resol. 77. cum Sanch., Con., Laym., Pal. probabilius putat, quod solum venialiter peccet, qui eo fine initiatur; quia Trident. non utitur verbis præceptivis sufficientibus ad obligationem gravem, sed tantum vult ostendere, quid possulet ipsa decentia, & reverentia illius status. Qui tamen initiatur ad inferendum Deo in tali statu absque animo ascendendi ad Ordines superiores, & non ad fugiendum iudicium sæculare, nullatenus videtur peccare.

V. Quæritur quarto, Quænam scientia in Ordinando requiratur.

Respondeo, ex Trident. loc. citat.

requiri in tonsurando, quod sciat rudimenta fidei, legere, & scribere; saltem ut characteres aliquo pacto figurat, ex declaratione Congregationis Episcoporum apud Dian. part. 5. tract. 14. resol. 27.: In promovendis ad quatuor minores Ordines, ut saltem sciant, & intelligant linguam latinam; Pro Subdiaconis, & Diaconis requiritur præter cognitionem linguæ latinæ, ut sciant, quæ pertinent ad istos Ordines; Pro Sacerdotio demum, quod sciat populum docere necessaria ad salutem, & Sacramenta administrare. In Regularibus tamen, qui solum debent infervere choro, putant Sor., Peyr., Portell., & alii apud Pelliz. tract. 8. cap. 2. num. 165., quod non requiratur tanta scientia, quanta in Clericis: Possunt enim ordinari Sacerdotes, si tantum sciant, quid sit Sacramentum, præsertim altaris, ejusque materia, forma, Minister; sicut etiam ut sciant in necessitate moribundum absolvere sacramentaliter, ut bene legant, & cantent, quamvis sint minus literati; quod pariter docent Henr., Villal. apud Dian. part. 3. tract. 16. resol. 31. contra Ledesm.; quia scilicet defectus scientiæ suppletur maxime ex hoc, quod vivant in communitate; unde facile a sociis corriguntur, si errant; Et propter eandem rationem idem dicendum ex Villal. de Canonicis, Cantoribus, & aliis, qui etiam in communitate sint; præsertim quia Trident. non videtur cum tanto rigore scientiam hanc requirere: quamvis Ledesm. doceat oppositum.

Hinc fit, Episcopos debere examinare ordinandos, (nisi tamen notorie digni sint) in scientia, & moribus. Et circa Regulares, quamvis Episcopus quoad vitam, & mores stare debeat attestationsi suorum Superiorum: circa scientiam tamen subjiciuntur illius examini; ita ut possit illos examina-

nare, esto possit etiam esse contentus de examine facto a Prælati ipsorum. Quamvis relate ad Religiosos Societat. Jesu, S. Congregatio, ut notavimus art. super., declaravit anno 1681., non esse examinandos, nisi adfit consuetudo in contrarium.

VI. Quæritur quinto; Quinam titulus requiratur in ordinando?

Respondeo, ex Trident. sess. 11. cap. 2., Clericos sæculares non posse ad Sacros Ordines promoveri, nisi habeant aliquem titulum, videlicet aut beneficii, aut patrimonii, aut pensionis, prout Episcopus judicaverit expedire: Requiritur enim, quod habeant id, quod sufficit ad congruam sustentationem, ne cogantur mendicare. Pro Regularibus vero satis est pro titulo ipsa professio, seu paupertas: Et Religiosis Societ. Jesu sufficit paupertas, quam per vota simplicia vovent ex speciali privilegio. Quamvis Avil., & Henr. apud Dian. part. 4. tract. 4. resol. 52., & part. 5. tract. 10. resol. 50. putent, posse aliquando Episcopum dispensare in aliquo casu raro, verbi gratia, cum Collegiali docto, & insigni, præsertim Salmanticensi, & Complutensi, quia huic non deficiet cathedra, aut præbenda, aut beneficium; Campanil. tamen adducit declarationem S. Congregationis in contrarium. Ad suscipiendos autem minores Ordines, & coronam nullus titulus requiritur; quia potest hic ab Ordine Clericali retrocedere, & uxorem ducere; Quare arbitrio, & prudentia Episcopi id committitur, prout utilitati, aut necessitati Ecclesiæ erit expediens. Disputant Doctores apud Tamb. de Ordin. cap. 7. §. 7. Num sit ipso facto suspensus, qui sine ullo titulo, aut cum ficto patrimonio Sacros Ordines suscipit? Probabilis id multi negant apud Dian. part. 2. tract. 16. resol. 5., quia quamvis hæc pœna olim in Sacris Canonibus imposta fue-

rit, deinde ab Innoc. III. abolita fuit; & Trident. sess. 21. cap. 2., innovando pœnas antiquas probabilius solum innovavit pœnam Episcopis alendi sic ordinatos, non vero pœnam suspensionis relate ad ordinatos; cum enim hæc sublata fuerit ab Innoc. III. facienda esset mentio hujus abolitionis, si eam pœnam innovare voluisset. At quod mortaliter peccent, qui sic ordinantur, non revocatur in dubium.

Nihilominus in Synodo Diœcesis Neapolitanæ pœna suspensionis Archiepiscopo reservata ipso facto incurrenda imponitur iis, qui Patrimonium fictum exhibent, etiamsi ad primam tonsuram, aut ad Minores Ordines promovendi sint; & ad id concurrentes excommunicantur ipso facto excommunicatione pariter reservata.

Porro circa Beneficium notandum, debere esse sufficiens ad victum honestum ordinandi; Quamvis autem Villal. doceat, victum debere esse sufficientem ad honeste vivendum, inspecta qualitate personæ; communius tamen docent, quod satis sit, si sit honestus respectu Ordinis Clericalis juxta consuetudinem loci: Si tamen beneficii redditus non sufficiant, poterunt suppleri per patrimonium. Debet præterea beneficium pacifice possideri, & esse perpetuum; Unde non potest aliquis ordinari ad titulum servitii in aliqua Ecclesia, cui ascribitur, nisi tale servitium sit perpetuum; Nec ad titulum Coadjutoria, aut Capellania, aut Vicaria, nisi hæc sit perpetua, & non amovibilis ad arbitrium alterius. Unde fit, non posse ordinatum resignare beneficium, ad cujus titulum fuit ordinatus, nisi de hoc fiat expressa mentio; nec potest talis resignatio admitti, nisi constet, quod aliunde possit vivere.

Circa Patrimonium, vel pensionem debet pariter esse sufficiens ad honestam sustentationem Ordinandi, &

perpetuum : nec alienari potest sine licentia Episcopi ex Trident., donec beneficium Ecclesiasticum succedat loco patrimonii. Quare Azor. putat apud Trull., quod pro foro interno non requiratur licentia Episcopi ad alienandum patrimonium, si quis adeptus sit beneficium, unde vivat. Dubium tamen est, an alienatio patrimonii sine licentia Episcopi sit solum illicita, an etiam invalida, quando non succedit loco illius beneficium? Barbof., & alii putant, quod invalida, quia Trident. dicit, quod *alienari nullatenus possit* sine tali licentia: Ledesm. tamen, & alii apud Trull. docent, quod solum sit illicita; quia verba illa Trident., quod alienari nullatenus possit, explicari possunt, quod non possit licite, & absque peccato alienari. Et Turrianus apud Dian. p. 5. tr. 10. resol. 67. cum Gordono putat ob tale peccatum non incurri suspensionem.

Notat Dian. part. 4. tract. 4. resol. 52., & part. 5. tract. 5. resol. 20 dari in patrimonio parvitatem materię, quatenus ubi patrimonium est, verbi gratia, triginta sex aureorum, si non sit notabiliter minus, adhuc satis sit, ut possint Ordines conferri, quia de modico non est curandum, leg. *Si oleum ff. de dolo*. Sanch. autem putat, quintam partem esse modicam, unde qui haberet, verbi gratia, viginti novem aureos pro patrimonio, adhuc ordinari posset. Equidem tamen hanc quintam partem non censeo esse modicam. Advertendum tamen, posse Episcopum requirere in ordinando beneficium, & nolle admittere eum, qui patrimonium habet sufficiens; quia Trident. sess. 21. cap. 2. vult, Episcopos posse ordinare titulo patrimonii, vel pensionis illos, quos judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum. Ita Ledesm., Barbof., & alii cum Trull. dub. 11.

Notandum etiam cum Campanil. apud Trull., quod licet donatio inter Patrem, & Filium sit invalida; si tamen fiat causa patrimonii ad Ordines suscipiendos, est valida; imo potest filius cogere patrem, ut justum patrimonium constituat pro Matrimonio spirituali; sicut potest illum cogere ad dandam dotem pro Matrimonio carnali; Et Garz. probabilius putat, donationem factam pro Ordinibus suscipiendis non esse computandam in legitimum. Quando autem ordinatus, aut ordinans incurrant suspensionem ob defectum supradictorum, lege apud Trull., & alios.

VII. In dubium revocatur; Num teneatur ordinatus retrodonare Patrimonium sicte donatum? Negat Ledesm., & alii apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 184; quia promissio retrodonationis, cum sit contraria juri, non est obligatoria; ut proinde in foro externo rescindi possit in pœnam ejus, qui sicte donavit ad decipiendum Episcopum. Avil. tamen cum aliis docet, in foro conscientię esse restituendum, quia donatio valet solum juxta intentionem donantis.

ARTICULUS ULTIMUS.

De Effectibus Ordinum.

- I. Recensentur effectus Ordinum, & genera iisdem annexa.
- II. Num peccent mortaliter Clerici non gestantes habitum, & tonsuram?
- III. An teneatur ad Castitatem, & ad Horas recitandas, qui Sacros Ordines coacte suscipit, & vi metus injusti?
- IV. Infantes in Sacris ordinati quando nam ad Castitatem teneantur? Et quid de ordinatis ante pubertatem?
- V. Ordinati in Sacris ex voto ne, an ex precepto etiam Ecclesia ad Castitatem obligentur?

VI.